

Nitzavim. Redemption & Return

1. Talmud Sanhedrin 97b

Rab said: All the predestined dates [for redemption] have passed, and the matter [now] depends only on repentance and good deeds. But Samuel maintained: it is sufficient for a mourner to keep his [period of] mourning.²⁸ This matter is disputed by Tannaim: R. Eliezer said: if Israel repent, they will be redeemed; if not, they will not be redeemed. R. Joshua said to him, if they do not repent, will they not be redeemed! But the Holy One, blessed be He, will set up a king over them, whose decrees shall be as cruel as Haman's, whereby Israel shall engage in repentance, and he will thus bring them back to the right path.

3. Devarim ch.30

When all these things befall you—the blessing and the curse that I have set before you—and you take them to heart amidst the various nations to which the Lord your God has banished you,² and you return to the Lord your God, and you and your children heed His command with all your heart and soul, just as I enjoin upon you this day,³ then the Lord your God will restore your captives and take you back in mercy. He will bring you together again from all the peoples where the Lord your God has scattered you.⁴ Even if your outcasts are at the ends of the world, from there the Lord your God will gather you, from there He will fetch you.⁵ And the Lord your God will bring you to the land that your fathers possessed, and you shall possess it; and He will make you more prosperous and more numerous than your fathers.⁶ Then the Lord your God will circumcise your heart and the hearts of your offspring to love the Lord your God with all your heart and soul, in order that you may live.⁷ The Lord your God will inflict all those curses upon the enemies and foes who persecuted you.⁸ You, however, will again heed the Lord and obey all His commandments that I enjoin upon you this day.⁹ And the Lord your God will grant you abounding prosperity in all your undertakings, in the issue of your womb, the offspring of your cattle, and the produce of your soil. For the Lord will again delight in your well-being, as He did in that of your fathers, when you heed the Lord your God, keeping His commandments and laws that are recorded in this book of the Teaching—once you return to the Lord your God with all your heart and soul.

4. Vayikra ch.26

But if you do not obey Me and do not observe all these commandments...

1. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף צז עמוד ב

אמר רב: כלו כל הקיצין, ואין הדבר תלוי אלא בתשובה ומעשים טובים. ושמואל אמר: דיו לאבל שיעמוד באבלו. כתנאי, רבי אליעזר אומר: אם ישראל עושין תשובה - נגאלין, ואם לאו - אין נגאלין. אמר ליה רבי יהושע: אם אין עושין תשובה - אין נגאלין? אלא, הקדוש ברוך הוא מעמיד להן מלך שגזרותיו קשות כהמן, וישראל עושין תשובה ומחזירן למוטב.

3. דברים פרק ל

(א) והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה הברכה והקללה אשר נתתי לפניך והשבת אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך יקוק אלהיך שמה:
(ב) ושבת עד יקוק אלהיך ושמעת בקלו ככל אשר אנכי מצוך היום אתה ובניך בכל לבבך ובכל נפשך:
(ג) ושב יקוק אלהיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך יקוק אלהיך שמה:
(ד) אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך יקוק אלהיך ומשם יקחך:
(ה) והביאך יקוק אלהיך אל הארץ אשר ירשו אבותיך וירשתה והיטבך והרבך מאבתיך:
(ו) ומל יקוק אלהיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את יקוק אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך למען חיידך:
(ז) ונתן יקוק אלהיך את כל האלות האלה על איביך ועל שנאיך אשר רדפוך:
(ח) ואתה תשוב ושמעת בקול יקוק ועשית את כל מצותיו אשר אנכי מצוך היום:
(ט) והותירך יקוק אלהיך בכל מעשה ידך בפרי בטנך ובפרי בהמתך ובפרי אדמתך לטבה כי ישוב יקוק לשוש עליך לטוב כאשר שש על אבתך:
(י) כי תשמע בקול יקוק אלהיך לשמר מצותיו וחקתיו הכתובה בספר התורה הזה כי תשוב אל יקוק אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך: פ

4. ויקרא פרק כו

(יד) ואם לא תשמעו לי ולא תעשו את כל המצות האלה:

...

(לח) ואבדתם בגוים ואכלה אתכם ארץ איביכם:

Your land shall become a desolation and your cities a ruin. ³⁸but shall perish among the nations; and the land of your enemies shall consume you.

³⁹Those of you who survive shall wallow in their iniquity in the land of your enemies; more, they shall wallow over the iniquities of their fathers; ⁴⁰and they shall confess their iniquity and the iniquity of their fathers, in that they sinned against Me, yea, were hostile to Me. ⁴¹I, in turn, will be hostile to them and remove them into the land of their enemies, then at last shall their obdurate heart humble itself, and they shall atone for their iniquity. ⁴²**Then will I remember My covenant with Jacob; I will remember also My covenant with Isaac, and also My covenant with Abraham; and I will remember the land.**

⁴³For the land shall be forsaken of them, **making up for its sabbath years by being desolate of them**, while they atone for their iniquity; for the abundant reason that they rejected My rules and spurned My laws. ⁴⁴Yet, even then, when they are in the land of their enemies, I will not reject them or spurn them so as to destroy them, annulling My covenant with them: for I the Lord am their God. ⁴⁵**I will remember in their favor the covenant with the "first ones", whom I freed from the land of Egypt in the sight of the nations to be their God: I, the Lord.**

(לט) והנשארים בכם ימקו בעונם בארצת איביכם ואף בעונת אבתם אתם ימקו :

(מ) והתודו את עונם ואת עון אבתם במעלם אשר מעלו בי
ואף אשר הלכו עמי בקרי :

(מא) אף אני אלך עמם בקרי והבאתי אתם בארץ איביהם או אז יכנע לבבם הערל ואז ירצו את עונם :

(מב) וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר :

(מג) והארץ תעזב מהם ותרח את שבתתיה בהשמה מהם והם ירצו את עונם יען וביען במשפטי מאסו ואת חקתי געלה נפשם :

(מד) ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלתם להפר בריתי אתם כי אני יקוק אלהיהם :

(מה) וזכרתי להם ברית ראשנים אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לעיני הגוים להיות להם לאלהים אני יקוק :

6. רמב"ן ויקרא פרק כ"ו

והסתכל עוד בענין הגאולה ממנו, שאינו מביטיח רק שיזכור ברית אבות, ובזכירת הארץ (פסוק מב), לא שימחול עונם ויסלח חטאתם, ויוסיף אהבתם כקדם, ולא שיאסוף את נדחיהם. כי היה כן בעלותם מבבל, שלא שבו רק יהודה ובנימין והלויים עמהם מעט, ומקצת השבטים אשר גלו לבבל, ושבו בדלות, בעבדות מלכי פרס. וגם לא אמר שישובו בתשובה שלימה לפניו, רק שיתודו עונם ועון אבותם (פסוק מ), ומצינו אנשי בית שני עושים כן כמו שהתודה דניאל (דניאל ט ה ח) חטאנו ועוינו והרשענו ומרדנו וסור ממצותיך וגוי למלכינו לשרינו ולאבותינו, וכתוב (שם שם טז) כי בחטאינו ובעונות אבותינו ירושלים ועמך לחרפה, וכן נחמיה התודה אבל הברית שבמשנה תורה ירמז לגלותנו זה ולגאולה שנגאל ממנו. כי הסתכלנו תחילה שלא נרמז שם קץ וקצב ולא הבטיח בגאולה, רק תלה אותה בתשובה... והגאולה בברית ההיא השנית, גאולה שלמה מעולה על כלם.

7. Rambam. Hilchot Teshuva 7:5

All the prophets commanded [the people] to repent. Israel will only be redeemed through Teshuvah.

The Torah has already promised that, ultimately, Israel will repent towards the end of her exile and, immediately, she will be redeemed as [Deuteronomy 30:1-3] states: "There shall come a time when [you will experience] all these things... and you will return to God, your Lord.... God, your Lord, will bring back your [captivity]."

7. רמב"ם הלכות תשובה פרק ז הלכה ה

כל הנביאים כולן צוו על התשובה ואין ישראל נגאלין אלא בתשובה, וכבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין שנאמר והיה כי יבאו עליך כל הדברים וגוי ושבתי עד ה' אלהיך ושב ה' אלהיך וגוי'.